

نایب رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران پیشنهاد کرد:

بورس تهران را به بورس های جهانی ببریم

ادریس هباتی

«در این سال ها بورس ایران به دلیل محدودیت های ناشی از تحریم نتوانسته پیوندی با بورس های جهانی و منطقه ای داشته باشد و به همین دلیل امروز شاهد بورس قرنطینه ای در اقتصاد هستیم». «پدرام سلطانی»، نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران، در گفت و گو با ماهنامه بورس برقراری روابط بین بورس ایران با سایر بورس ها را مورد تاکید قرار می دهد و می گوید: «لازم است شرکت های بزرگ و مطرح ایرانی سهام خود را در بورس های سایر کشورها عرضه کنند.» وی لحاظ کردن ابزار برای پوشش ریسک ارزی شرکت های بورسی را یکی دیگر از لازمه های توسعه این بازار می داند. متن گفت و گو با وی در ادامه از نظر تان می گذرد.

اتاق ایران و بازار سرمایه از چه کانال هایی تعامل دارند؟

چند هیات و شورا وجود دارد که تصمیمات نظارتی و توسعه ای در رابطه با بازار سرمایه می گیرند که اتاق در آنها نماینده دارد. بالاترین آنها شورای عالی بورس است که رئیس اتاق ایران به عنوان نماینده اتاق در جلسات آن حاضر می شود. به این ترتیب اتاق در سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های این حوزه مشارکت می کند. از سوی دیگر در اتاق های بزرگ مدتی است که کمیسیون های سرمایه گذاری و تامین مالی با جدیت فعالیت می کنند و گزارش هایی را تهیه و در اختیار اتاق ایران قرار می دهند. این مورد مربوط به روابط نهادی اتاق با این بازار است. ممکن است مواردی هم پیش بیاید و اتاق در راستای شفافیت و کمک به بازار برآید.

آیا تاکنون اتاق در روابط تجاری خود به معرفی بازار سرمایه کشور به تجار خارجی پرداخته است؟

اتاق در این رابطه ماموریتی ندارد؛ ولی نهادهایی هستند که مسوولیت این مهم را بر عهده دارند که به نظر من به خوبی هم از پس این کار برمی آیند. البته هر زمانی که رجوعی صورت بگیرد، علاقه مندی همکاری در این رابطه هستیم.

به عنوان فعال اقتصادی تصور می کنید که بازار سرمایه ایران جذابیت لازم را برای تجار خارجی دارد؟

زمانی که ریسک تجارت در بازاری پایین و از سوی دیگر ثبات در بازار وجود داشته باشد، این علاقه مندی شکل می گیرد. بازار سرمایه ایران در حال رشد و توسعه است؛ به گونه ای که امروز به طور متوسط این رشد از متوسط جهانی

بالتر است. بنابراین جذابیت بالقوه ای در این بازار وجود دارد؛ هر چند سرمایه گذار خارجی بیش از آن که به این رشد و موضوع بازدهی توجه کند، تابلوی ریسک و میزان ثبات در بازار را مورد توجه قرار می دهد. البته باید گفت در چند سال گذشته سیگنال اطمینان بخشی به سرمایه گذاران خارجی داده نشده است. هر چند همین رشد بی سابقه تا حد زیادی بر جذابیت آن افزوده است. به اعتقاد من با آغاز روند کاهش تحریم ها و ثبات در اقتصاد کشور، میزان ریسک ها کاهش می یابد و سرمایه گذاران به حضور در این بازار علاقه مندی بیشتری پیدا می کنند.

ساختار و قوانین بازار سرمایه را در جذب سرمایه گذاران خارجی چگونه می بینید؟

سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای حضور در این بازار دچار مشکل خاصی نیستند. سرمایه گذاران خارجی با طی مراحل بیشتر نسبت به سرمایه گذاران داخلی می توانند در بورس حضور پیدا کنند که این کاملاً طبیعی است. در قوانین مشکل خاصی که بتواند از ورود افراد به بورس ممانعت کند، وجود ندارد؛ البته شفافیت در بازار خلالتی است که به خوبی احساس می شود. اطلاعاتی وجود دارد که در اختیار مدیران ارشد بازار قرار می گیرد؛ ولی سهامداران خرد از آنها بی خبر هستند و این زمینه سوءاستفاده را فراهم می کند؛ چون شرایط حضور برای همه سهامداران یکسان نیست.

برای جذابیت در بازار سرمایه چه ابزارهای مالی باید در این بازار ایجاد شود؟

طی چند سال گذشته ابزارهای بازار سرمایه به روز شده و تکثیر پیدا کردند. بنابراین کمبود آشکاری در این رابطه و در مقایسه با سایر بازارهای مالی دنیا احساس نمی کنم.

چرا در این سال ها شرکت های بخش خصوصی نتوانستند در عرضه های اولیه بازار، حضور داشته باشند؟

این نکته یکی از چالش های پیش روی بخش خصوصی در این سال ها بوده و همچنان هم ادامه دارد. در این سال ها تامین مالی بازار در اختیار شرکت های اصل چهل و چهل و چهار قرار گرفته و بخش خصوصی از آن بی بهره مانده است. عرضه های اولیه توسط همین شرکت ها اتفاق افتاد و به دلیل انحصارات خاصی که داشتند، مورد استقبال قرار گرفتند و به راحتی از این منابع بهره بردند؛ در عمل امکان استفاده از منابع بازار سرمایه از شرکت های بخش خصوصی

سلب شده است. دولت باید از طریق ارائه پیشنهاد از سوی سازمان بورس سازو کاری اتخاذ کند و با برنامه ریزی دقیق از تداوم این جریان جلوگیری کند. معضل دیگر در این بازار، استقرار نظام حاکمیت شرکتی است. هر چه نظارت و کنترل نهاد تنظیم کننده بر این شرکت ها بیشتر و قواعد شفاف تری تعریف شود، امکان سوءاستفاده در شرکت ها توسط ذی نفعان اولیه کمتر و از طرفی از منافع سهامداران بیشتر حمایت می شود.

به نظر شما ارتباط بین بورس ایران با بورس های جهانی در چه مرحله ای است؟

باید بپذیریم که بورس کشور ارتباط خوبی با بورس های منطقه ای و بورس جهانی ندارد. امروز بورس ایران در شرایط قرنطینه ای به سر می برد. به همین دلیل جریان تغییرات بورس ایران منفک از بازار بورس جهانی حرکت می کند. البته در چند سال گذشته مانع جدی ایجاد ارتباط بین بورس ایران و بورس های منطقه ای و جهانی تحریم ها بوده است. باید تلاش کنیم تا زمینه های لازم را برای برقراری این رابطه تقویت کنیم تا به محض رفع محدودیت های تحریمی، این پیوند برقرار شود. نبود روابط بین بورس ها از یک طرف و عدم حضور شرکت های ایرانی در بورس های بین المللی از سوی دیگر از جمله مواردی هستند که باید مورد توجه سیاست گذاران قرار بگیرد. لازم است شرکت های بزرگ و مهم تحرکات خود را بیشتر کنند و در بازارهای جهانی حضور پیدا کنند. این شرکت ها می توانند با عرضه سهام خود در بورس های منطقه ای و جهانی تامین مالی قوی تری داشته باشند. البته این ملزم به تثبیت بازار است و بدون ثبات استقبالی از سهام شرکت های ایرانی عرضه شده در بورس های منطقه ای و جهانی نمی شود. هم چنین سازو کاری مانند فارکس یکی دیگر از لازمه های بازار سرمایه به شمار می آید؛ مادامی که بازار مبادله ارزی نداشته باشیم توسعه واقعی اتفاق نخواهد افتاد. فارکس ابزاری است در اختیار سرمایه گذارانی که به ارزش نیاز دارند و در مقابل نیازمند ابزاری هستند که از طریق آن ریسک ارزی خود را بپوشانند. در گذشته بحث بر سر این مساله بود که بانک مرکزی و بایمیما این سیستم را راه اندازی کنند. به اعتقاد من، ورود این بخش ها به چنین وادی توجیه اقتصادی ندارد. در هر صورت این خلأ همچنان در بازار سرمایه کشور احساس می شود.